

Dosarul nr.3ra-611/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia – A. Mironov

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul – V. Movilă, E. Dvurecenschii, N. Veleva

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Iurii Dimitrov,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de
către Iurii Dimitrov împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu
privire la obligarea eliberării poliței de asigurare și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din data de 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care
s-a respins apelul declarat de către Iurii Dimitrov, s-a menținut hotărârea din data de
16 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia,

constată:

La 01 noiembrie 2018 Iurii Dimitrov a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, prin care a solicitat obligarea
eliberării poliței de asigurare și încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

În motivarea acțiunii Iurii Dimitrov a indicat că începând cu 01 octombrie 2012
activează în calitate de jurist la Universitatea de Stat „Grigorii Țîmbalac” or. Taraclia
și este plătitorul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. Pe tot
parcursul activității i s-au reținut primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

În legătură cu acest fapt s-a adresat cu cerere către Compania Națională de
Asigurări în Medicină, solicitând să-i fie eliberată polița de asigurare.

Prin răspunsul nr. 06-10/383/1476 din 09 octombrie 2018 i s-a comunicat că în
temeiul Legii privind asigurarea obligatorie de asistență medicală, el nu este persoană
asigurată din contul bugetului de stat sau asigurată individual, precum nu face parte
nici din categoria persoanelor angajate pentru care angajatorul achită primele de
asigurare, motiv pentru care i s-a propus să achite personal primele de asigurare pentru
a i se elibera polița de asigurare.

În opinia reclamantului refuzul de a i se elibera polița de asigurare este unul ilegal,
deoarece, activează în cadrul Universității de Stat „Grigorii Țîmbalac” or. Taraclia
unde i se rețin toate categoriile de impozite, inclusiv și primele de asigurare obligatorie
de asistență medicală. Consideră că Compania Națională de Asigurări în Medicină
neîntemeiat îi solicită achitarea plăților ca persoană ce se asigură în mod individual.
La caz, el se referă la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de
asistență medicală ca „angajat” și ca „avocat” și trebuie să achite primele doar în
categoria de angajat.

Iurii Dimitrov a susținut că i se încalcă drepturile constituționale, în special dreptul la ocrotirea sănătății garantat de Constituție și alte acte normative. Consideră că în urma acțiunilor ilegale ale angajaților Companiei Naționale de Asigurări în Medicină i-a fost cauzat nu numai prejudiciu material, dar și moral, fiind lipsit de posibilitatea de a beneficia de serviciile acordate de Compania Națională de Asigurări în Medicină, suportând cheltuieli materiale în legătură cu vizita la medici.

Prin hotărârea din data de 16 ianuarie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia a s-a respins acțiunea lui Iurii Dimitrov privind obligarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină să-i elibereze polița de asigurare și repararea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 25,30-31)

Curtea de Apel Cahul prin decizia din data de 28 noiembrie 2019 a respins apelul declarat de către Iurii Dimitrov, a menținut hotărârea din data de 16 ianuarie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Taraclia. (f.d. 122,123-127)

În susținerea soluțiilor sale instanțele de judecată au constatat că Iurii Dimitrov în baza contractului individual de muncă nr.36/1/12 din 10 octombrie 2012 a fost angajat, prin cumul, la Universitatea de Stat „Grigorii Țîmbalac” or. Taraclia la funcția de jurisconsult, începând cu 10 octombrie 2012 pe o durată determinată. Ulterior prin acordul adițional la contractul individual de muncă, a fost modificată durata contractului și anume pe o durată nedeterminată.

Totodată, s-a constatat că Iurii Dimitrov este avocat de profesie și activează în calitate de avocat în cabinetul avocatului „Dimitrov Iurii”, din 06 iunie 2013, în baza licenței nr.1006 din 06 iunie 2003.

În aceste circumstanțe și în baza art. 4, alin. (2), art.10, alin. (2) din Lega nr. 1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, art. 4, alin. (2), art. 7 din Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală instanțele de judecată au concluzionat că Iurii Dimitrov în calitate de avocat este obligat să achite primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru fiecare an, fiind obligat să se asigure în mod individual.

De asemenea, instanțele de judecată au mai reținut că legislatorul a stabilit expres două categorii de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală: în formă de contribuție procentuală la salariu și în sumă fixă, care se asigură în mod individual. Avocații sunt incluși în categoria de plătitori în sumă fixă, care se asigură în mod individual. Iar în cazul în care persoana cade sub incidența a două categorii, și anume „angajat” și „avocat”, polița de asigurare va fi eliberată persoanei ca avocat, ceea ce atestă faptul că reclamantul Iurii Dimitrov, activând în calitate de avocat și fiind angajat prin cumul la Universitatea de Stat „Grigorii Țîmbalac” or. Taraclia, urmează să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă.

În concluzie instanțele de judecată au conchis că cererea de chemare în judecată depusă de către Iurii Dimitrov este neîntemeiată.

Împotriva deciziei instanței de apel Iurii Dimitrov a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare. (f.d.136-138) În motivarea recursului Iurii Dimitrov a menționat dezacordul său cu hotărârile contestate, indicând că decizia contestată este neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material.

La 05 iunie 2020 Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud a depus referință la recursul declarat de către Iurii Dimitrov, prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea hotărârii și a deciziei contestate,

indicând că cererea de recurs este neîntemeiată, iar decizia instanței de apel este argumentată și urmează a fi menținută.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs și referință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ.

Conform art. 246, alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(1).

În conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat ține să menționeze că din conținutul normei de drept suscitată combinat cu prevederile art. 246, alin. (2), lit. d) rezultă că termenul de contestare curge de la data notificării deciziei instanței de apel, la fel ca și motivarea recursului în cazul în care aceasta se depune împreună cu cererea de recurs.

Prin prisma art. 223 din Codul administrativ rezultă că notificarea hotărârilor și a altor acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, are lor conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

La caz, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 28 noiembrie 2019, în lipsa recurentului, fiind notificată lui Iurii Dimitrov la data de 27 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție DS3909104560AS. (f.f. 132)

Iurii Dimitrov și-a exercitat dreptul de a contesta decizia instanței de apel, prin expedierea recursului motivat în adresa Curții Supreme de Justiție prin intermediul oficiului poștal la 28 februarie 2020, (f.d. 154) fiind recepționat de către Curtea Supremă de Justiție la data de 03 martie 2020. (f.d. 136)

La caz, termenul de contestare a deciziei instanței de apel din 28 noiembrie 2019, notificată recurentului la data de 27 ianuarie 2020, a expirat la data de 26 februarie 2020.

În aceste circumstanțe, recursul declarat de către Iurii Dimitrov, la 28 februarie 2020 este depus peste termenul legal prevăzut de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reamintește că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

La caz, instanța de apel a notificat lui Iurii Dimitrov decizia din 28 noiembrie 2019, iar lipsa unor acțiuni concrete de a ataca hotărârea judecătorească în termenul stabilit de lege demonstrează că partea recurentă nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și proteja drepturile (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61). Nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost admis în întregime de comportamentul lui Iurii Dimitrov.

Prin prisma art. 65 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ rezultă că dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Iurii Dimitrov, avocat de profesie, cunoscând prevederile legale, nu a înaintat o cerere, prin prisma prevederilor art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, cu privire la repunerea recursului în termen și nici nu a prezentat instanței probe incontestabile ce ar demonstra imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, admiterea spre examinare a unui recurs declarat tardiv ar încălca drepturile intimatului la un proces echitabil, fapt constatat prin jurisprudența Curții Europene în cazuri similare, [vezi Popov versus Moldova (nr. 2), (06 decembrie 2005, parag. 53), Melnic versus Moldova (14 noiembrie 2006, parag. 40 și 41) sau Dacia SRL versus Moldova (18 martie 2008, parag. 77)], în care s-a constatat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Din aceste motive, recursul depus de către Iurii Dimitrov împotriva deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24, alin. (1) din Codul administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de recurs este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Iurii Dimitrov trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea de recurentă, pentru a depune în termen recursul.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Iurii Dimitrov.

Conform art. 193, 230, 233 alin. (1) și (2), 244, 245, 246 alin. (1) și (2), lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Iurii Dimitrov, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh